

KUNSTENAARS BEDENKEN FICTIEVE TOEKOMSTSCENARIO'S VOOR Z33

Bericht uit de toekomst

Onopvallend kunnen sms'en met je tenen of palmolie lanceren die zo slecht smaakt dat de consument ze zelfs onder dwang niet zou willen gebruiken? Het is maar een kleine greep uit fictieve toekomstvoorstellen die u nu al kunt ontdekken in Z33 in Hasselt. **SAM STEVERLYNCK**

De oude Grieken keken naar de ingewanden van dieren om de toekomst te voorspellen. De Azteken bestudeerden de sterren om zonsverduisteringen en overstromingen te zien aankomen. Ook onze maatschappij heeft zo haar hogepriesters. Een toenemende groep professionals meent de toekomst in pacht te hebben; of het nu trendspotters zijn op gebied van mode, veilig investeren of geopolitieke ontwikkelingen. Maar hoe waarheidsgetrouw zijn die voorspellingen? En wat als men nu eens kunstenaars, architecten en designers naar de toekomst liet kijken?

De curator Karen Verschooren deed de oefening en nodigde voor *Future fictions* in Z33 in Hasselt een bont gezelschap uit, van bekende kunstenaars zoals Hans Op de Beeck of Atelier Van Lieshout, tot het culturele laboratorium Foam.

'We gaan niet de ondervoeding of het klimaatprobleem oplossen', zegt ze. 'Het is eerder een expo die openstaat voor verschillende visies. De vraag of die ook plausibel zijn, is niet zo relevant. We willen ook geen uitspraken doen of sommige van die projecten wenselijk zijn of niet. Het gaat gewoon om het leren lezen van toekomstscenario's en de introductie van een soort toekomst-geletterdheid.'

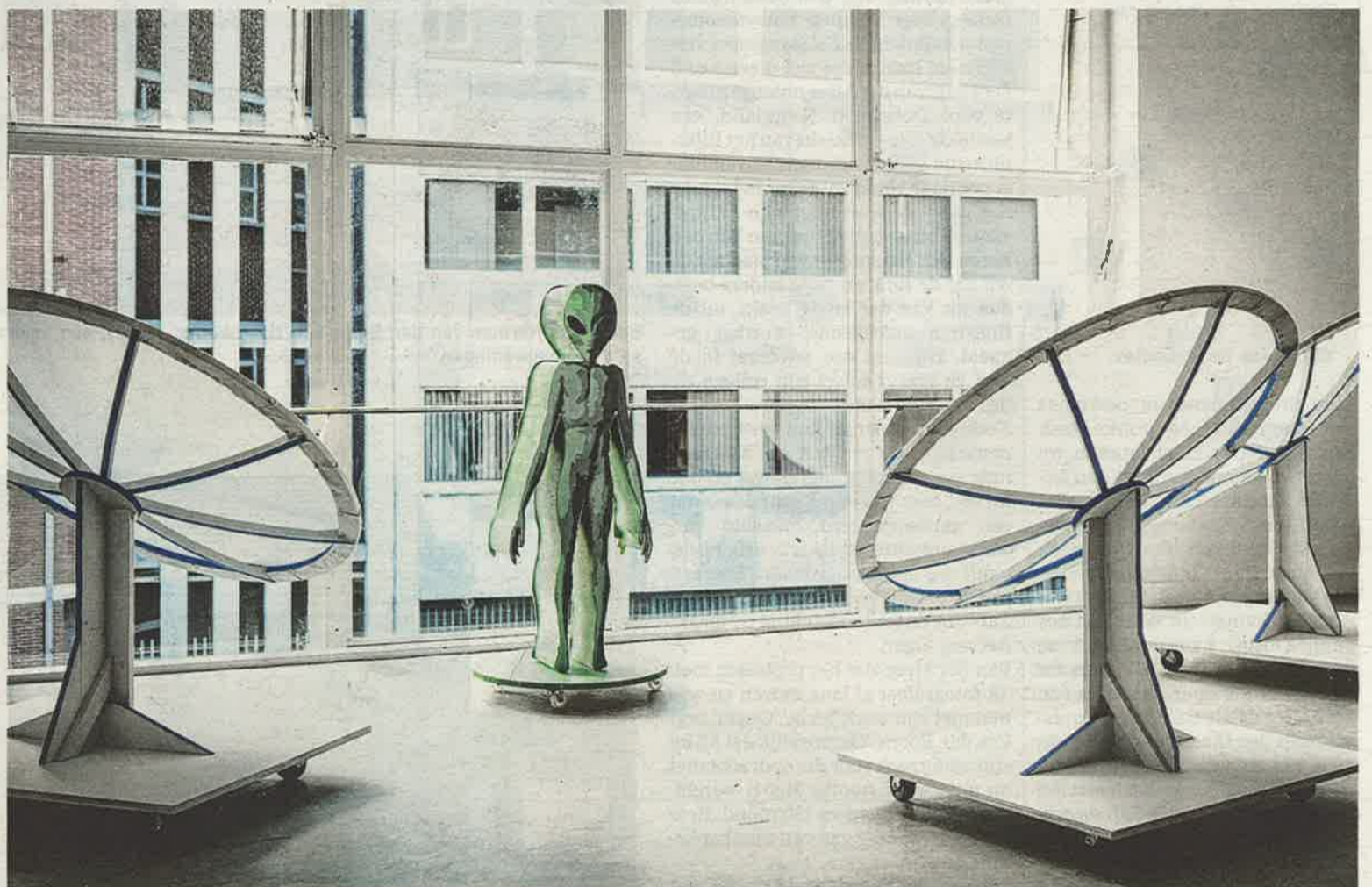
Groene activisten

Een mooi voorbeeld is *Blueprints for the unknown*, een overkoepelende titel voor zeven projecten van verschillende bedenkers. 'De gemeenschappelijke noemer is biotechnologie en hoe die onze maatschappij kan veranderen op gebied van gezondheidsverzekering, groen beleid, financiële markten en olieindustrie,' zegt David Benque.

'Wetenschap gaat vaak gepaard met ideologie en politiek. Daarom kroop ik in de huid van de fictieve, groene activisten van The New Weathermen.' De kunstenaar stelt een aantal projecten voor die hij heeft uitgevoerd als schaalmodel. Daarnaast liggen er dikke ringmappen met informatie.

Een van de voorstellen is om sterk vervuilende dieseltanks via een microbe te besmetten. Bij elke tankbeurt wordt de besmetting via de benzinepomp verdergezekt, waardoor de tank van de wagen begint te roesten.

Een ander voorstel gaat over palmolie. Dat krijgt vaak kritiek omdat het niet milieuvriendelijk zou zijn. 'Hier kan men dezelfde techniek toepassen als bij alcoholici die willen stoppen met drinken. Zodra mensen palmolie bin-

Sommige kunstenaars geven met hun toekomstscenario's kritiek, anderen gebruiken humor. © Kristof Vrancken

nen hebben, krijgen ze reacties van misselijkheid.'

Maar is het project nu een vorm van kritiek, humor of bittere ernst? 'Het gaat erom te zeggen wat mogelijk zou kunnen zijn. Zo kunnen we debatteren over die ontwikkelingen voor ze worden toegepast. Sommige gebruiken daarvoor humor, anderen kritiek.'

Pre-tweet idea

Eenzelfde poëtische kortsluiting tussen realiteit en fictie zagen we bij het designduo Dunne & Raby.

'Ons werk gaat over de vraag hoe we nieuwe talen kunnen bedenken met de technologie die we hebben, want onze taalervaringen worden nu al vaak bepaald door touchscreens en apps.'

Dus bedacht het duo een reeks ontwerpen voor nieuwe interfaces. Op een print zijn een paar gestileerde, vierkante schoenen te zien. 'Hier zou je tekstberichtjes kunnen sturen met je voeten, zonder dat de persoon met wie je praat het merkt. Zo kunnen voeten ook een vorm van communica-

tie worden. En krijgen we meer gedaan.'

Op de print ernaast is een helm te zien voor een *pre-tweet idea*. 'Je kan de helm opzetten en dan nadenken over wat je wil tweeten', zeggen Dunne & Ruby. 'Die voorspelt vervolgens de reactie en houdt je tegen de tweet te sturen als de reacties negatief zouden zijn. Het is een soort voorspellende en politieke correcte technologie.' Nog niet zo gek als het klinkt voor mensen die liever geen 'Let-termeke' willen doen.

'Sterk vervuilende dieseltanks pakken we gewoon aan met een besmettelijke microbe'

FUTURE FICTIONS

★★★★☆
Nog tot vier januari in Z33, Hasselt.